

JURISTUL, OMUL POLITIC ȘI ZIARISTUL STELIAN POPESCU

prof. Alexandrina Nicolae

Născut la 19 februarie 1873, în satul Lacul Turcului (Balta Doamnei) din județul Prahova, cel ce va deveni o personalitate a României interbelice a refuzat cariera preoțească pe care tatăl său o urmărea și, după o scurtă perioadă în care urmează cursurile facultății de Medicină din București, își va descoperi adevărata vocație: științele juridice, reușind să absolve Facultatea de Drept din București și să-și susțină, în 1896, lucrarea de licență cu titlul „Ministerul public în general și rolul procurorului în expertizele medico-legale”.

Carierea juridică și-o va începe ca judecător de Balș, de Cracal, iar din 1899, devine ajutor de judecător la Tribunalul Ilfov. Experiența din provincie și ocuparea noului post în București îi permit și începerea colaborării la revista „Curierul judiciar”, unde publică o serie de articole prin care milita pentru reformarea sistemului juridic românesc. Acestea atrag atenția lui P.P.Negulescu și G.G.Mironescu, care îi cer colaborarea la „Revista de sociologie și drept”. Aici va publica unul dintre cele mai importante articole ale sale în materie judiciară: „Problema criminalității în România”¹ (1902), articol prin care propune o amplă analiză a sistemului juridic românesc de la 1869 și până în vremea sa, găsim două explicații pentru o rată mare a criminalității în România sfârșitului de secol XIX – ineficiența serviciului statistic care nu făcea o racordare corectă între creșterea demografică și criminalitate din cauza unei funcționări defectuoase și ineficiența sistemului juridic românesc, caracterizat atât prin toleranța magistraților, cât și prin faptul că închisoarea din România acelei vremi nu corecta, ci corupea. Aceste probleme vor reprezenta în perioada următoare principalele obiective pe care omul politic Stelian Popescu, devenit ministru de justiție, va încerca să le rezolve.

Tot în aceeași perioadă se căsătorește și începe activitatea ca procuror în Cabinetul Ilfov, aici remarcându-se prin rezolvarea unor cazuri celebre ale timpului său: judecarea și condamnarea pentru crimă a lui Al.Candiano-Popescu, arestarea falsificatorului Andronic, judecarea și condamnarea a doi ziariști evrei. Acestor procese li se vor adăuga și altele cum ar fi cele legate de cazul ceraliștilor și afacerea Fronton, procese pe care Stelian Popescu le preluase la insistențele regelui Carol I și a căror rezolvare îi va aduce și deteriorarea imaginii sale profesionale – cazul Andronic, acuzatul decedând în închisoarea Văcărești din cauza unei otite purulente, fapt speculat de către presa de stânga, care aducea acuze procurorului Popescu, referitoare la practicarea torturii². Acest

¹ S.Popescu, *Problema criminalității în România*, pagina 10.

² *Idem*, *Justiția stigmatizarea(sic!) pe calomniatul Victor Eftimiu*, pagina 3.

incident, ca și neînțelegerile din Ministerul Justiției îl vor determina pe S. Popescu să își dea demisia din magistratură (1906), devenind avocat, colaborator la ziarul „Universul” și apoi om politic, deputat independent, la început, de la Colegiul al III-lea Prahova (1907), apoi deputat la același Colegiu, dar ca reprezentant al P.C.D. (1911), partid al cărui membru va fi până la moartea lui Take Ionescu.

Îmbinarea celor trei calități: avocat, ziarist și om politic, nu îl va împiedica pe S. Popescu să practice profesia de bază, cea de jurist. După demisia din magistratură va continua să practice cu succes avocatura, iar în paralel, să publice, de pe poziția jurnalistului, o serie de lucrări referitoare la problemele stringente ale societății românești din timpul său: „Proprietatea țărănească și legea pentru consolidarea drepturilor de exploatare a petrolului” (1907), „Instrucțiuni privind aplicarea învoielilor agricole” (1908), „Secretarul comunal” (1908), „Votați crucea” (1911), „Problema țărănească” (1913). Lucrările pot fi considerate material propagandistic, având în vedere redactarea lor în perioada intrării sale în politică, totuși, prin realismul cu care surprinde situația de la sate și prin soluțiile pe care le propune, se încadrează în mentalitatea post-1907, care realizează necesitatea unor reforme în societatea românească și îndeosebi agrară și electorală³.

În anul 1916, la intrarea României în primul război mondial, S. Popescu este concentrat și numit magistrat militar, până la sfârșitul războiului, pentru ca apoi să ajungă la apogeul carierei sale politice, în perioada interbelică. Inițial devine ministru de justiție în guvernul Take Ionescu (1921-1922), apoi în guvernele liberale din perioada 1927-1928. În această calitate va urmări modernizarea sistemului juridic românesc și obținerea, fără succes însă în acel moment, a inamovibilității magistraților. La începutul celui de-al doilea ministeriat va fi cel care autentifică testamentul regelui muribund Ferdinand, testament prin care principele Carol era dezmoștenit. Acesta este motivul pentru care, ulterior, va vedea restaurația ca pe un act ilegal și va face tot posibilul ca aceasta să fie împiedicată. (ex.procesul Manoilescu – 23 octombrie 1927). Această poziție o va determina, însă, și pe cea a viitorului rege Carol al II-lea, care îi va purta o ranchiună permanentă, uitând totuși să Stelian Popescu fusese printre puținele persoane aflate de partea sa cu ocazia desfacerii căsătoriei cu Zizi Lambrino (1918). Tot în calitate de ministru de justiție îl găsim pe Stelian Popescu angajat în dezbaterile legii chiriilor, punctul său de vedere urmărind împăcarea ambelor tabere: proprietari și chiriași. Astfel, el milita pentru libera tranzacție și concurență, acest fapt căpătând însă putere de lege abia în 1935⁴.

Se pronunța, așa cum o va face și legiuitorul de mai târziu, pentru medierea statului, dar în anumite limite deoarece, după părerea sa: „demnă de protecție nu poate să fie decât acea clasă căreia îi trebuie două, trei camere și o bucătărioară, restul sunt oameni cărora le place confortul și atunci trebuie să facă efortul pentru a-l dobândi, pentru că altfel devin niște profitori care nu dau nimic în schimb”⁵.

³ *Idem, Problema țărănească. Câteva observațiuni și păreri pentru dezlegarea ei*, pagina 18.

⁴ *xxxDiscursuri rostite la Camera*, pag. 28.

⁵ *Ibidem*, pag.16

Punctul culminant al carierei sale de jurist este atins în perioada celui de-al doilea război mondial când, alături de funcția de consilier la Curtea de Apel, îndeplinea și funcția de magistrat asistent al Înaltei Curți de Casație și Justiție, secția I. În această dublă calitate va publica, împreună cu Filip Mihăilescu, președintele Curții de Apel, „Jurisprudența Înaltei Curți de Casație Secțiunea I și a Secțiunilor unite în materie civilă pe anii 1934-1943 inclusiv” și „Jurisprudența Înaltei Curți de Casație în materie comercială pe anii 1916-1947 inclusiv”. Cele două lucrări⁶ au văzut lumina tiparului în 1944 respectiv 1947 și urmăreau opera de legiferare din România, adaptând textelor vechi noi cerințe ale societății românești pentru a imprima dinamism legilor, crezul personal al juristului S.Popescu exprimat încă din 1937 în paginile „Universului” atunci când încă susținea că „Distribuirea justiției în țara noastră ni se pare că suferă mai mult din cauza defectuoșității sau ineficienței legilor, de aceea eu, dacă aș avea puțința, mi-aș îndrepta toată acțiunea în direcția aceasta, convins fiind că astfel s-ar putea aduce un enorm serviciu justițiabililor”⁷. În linii generale, în activitatea sa de jurist, s-a străduit să se lase dominat de rațiune și obiectivitate, nemarcat de simpatii și antipatii politice, ci preocupat doar de promovarea interesului național. Că reușește în mare măsură, o dovedește poziția sa personală în legătură cu tulburările studențești de la Oradea (decembrie 1927) unde omul politic naționalist va lăsa cuvântul juristului, ministrului de justiție S.Popescu, care nu le considera decât un atentat la ordinea publică.

Dacă în amintirea contemporanilor și urmașilor a rămas mai puțin imaginea juristului și a omului politic Stelian Popescu, în mod sigur a rămas aceea a lui Stelian Popescu ziaristul, proprietarul majoritar al cotidianului „Universul”, a cărui direcțiune a obținut-o parcurgând un drum sinuos de-a lungul a aproape 10 ani (1906-1915/1916). În anul 1903 murea Luigi Cazzavilan, fostul proprietar și director al „Universului” testamentul său, autentificat de Stelian Popescu, delegând în persoana văduvei Teodora Cazzavilan pe unica moștenitoare. După ce aceasta se recăsătorește (1909), viitorul soț, N. Dumitrescu-Câmpina este delegat la conducerea cotidianului unde va rămâne până în 1914 când, în urma acțiunii de divorț intentată de Teodora, pierde conducerea cotidianului, acesta fiind arendat, cu ajutorul lui Take Ionescu, de către Stelian Popescu și V.Dărăscu. După o scurtă împăcare a celor doi soți Câmpia aceștia au încercat, fără succes însă, să rezilieze contractul de închiriere⁸. De aceste momente agitate ce au precedat preluarea conducerii efective a ziarului de către Stelian Popescu, se leagă și unele acuze aduse acestuia: că a obținut direcția ziarului prin șantaj sentimental și că ziarul a avut o orientare filo-germană în timpul primului război mondial, colaborând cu stăpânitorii, făcându-se o confuzie cu perioada 1914-1915, când la conducerea ziarului se aflase N.Dumitrescu-Câmpina.

După o scurtă perioadă în care ziarul apare doar sub direcția lui Virgil Dărăscu, Stelian Popescu fiind concentrat ca magistrat militar, la încheierea războiului (1918) ziarul re apare în capitala României Mari doar sub direcția lui Stelian Popescu, datorită decesului asociatului său. În ciuda dificultăților financiare și a disputelor cu moștenitorii

⁶ Stelian Popescu, *Jurisprudența Înaltei Curți de Casație în materie comercială.*, p.100.

⁷ Cf.Stelian Popescu, *Memorii*, pag.8.

⁸ xxx*Concluziuni în procesul sequestru judiciale*, pag.3

Cazzavilan, în 1920 ia ființă Societatea anonoimă pe acțiuni „Universul” (cu un capital de 21 milioane lei dintre care 16,4 milioane îi aparțineau lui Stelian Popescu) cu scopul de a facilita „Experimentarea gândirii românești și răspândirii culturii în popor.”⁹ Din acel moment începea o nouă etapă în evoluția „Unviersului”, cotidian independent, puternic ancorat în viața României Mari. Linia imprimată acestuia de către Stelian Popescu a fost cea a naționalismului, în acord însă cu principiile și ideile contemporane, „Universul”, prin paginile sale, combătând comunismul doctrinar și revoluționar, politicianismul demagogic, propaganda revizionistă maghiară și bulgară, politica imperialistă și anxionistă a Rusiei sovietice în problema Basarabiei și, în general, revizionismul puterilor învinse în primul război mondial.

Un accent deosebit, în primul deceniu interbelic, îl pune noul director al „Unviersului” pe construirea și dotarea modernă a noului sediu al ziarului pe care îl conduce, devenind astfel, în scurt timp, un personaj invidiat de mulți, hulit sau negat ca ziarist, îndeosebi de cotidienele de stânga: „Adevărul”, „Dimineața” sau „Aurora” dr.-lui N.Lupu.

Acțiunile demarate în primul deceniu interbelic vor fi continuate și în deceniul următor, anii '30-'40 constituind perioada de apogeu a „Universului” dar și a carierei de ziarist a lui Stelian Popescu, preocupat atât de problemele politice interne și externe, cât și de cele economice, sociale sau culturale ale României Mari. Pe planul politicii externe, semnalele de alarmă ce fuseseră lansate încă din deceniul anterior, se vor înmulți, fiind orientate în aceeași direcție – propaganda pentru o politică externă românească activă, cu susținere din străinătate, politică ce ar fi trebuit să mențină trează ideea că românilor nu li se făcuse o favoare la Conferința de Pace (1919-1920), ci li se recunoscuse un drept istoric – revenirea la patria-mamă a tuturor teritoriilor românești. Pe această idee, Stelian Popescu va deveni un lider al naționalismului românesc, publicând în paginile „Universului” o serie de articole cu un ton din ce în ce mai alarmant, pentru sensibilizarea opiniei publice românești și a oamenilor politici, îndeosebi după 1933, când revizuirea tratatelor părea iminentă în contextul ascensiunii rapide, pe plan european, a Germaniei lui Hitler. Încă din acel an, Stelian Popescu ia inițiativa organizării, la București, a unei adunări naționale (30 noiembrie 1933), publică articolul „Datoria presei”, care se dovedește foarte realist, prin intermediul acestuia subliniindu-se că nu trebuie „să ne mulțumim să ne culcăm pe trandafirii tratatelor, socotindu-ne la adăpost de orice pericol”¹⁰ și ia inițiativa constituirii Ligii Antirevizioniste, ligă ce a încercat punerea în practică, în toată perioada existenței sale, a ideii sus-menționate.

Tot în cadrul propagandei interne pe tema apărării ființei naționale, Stelian Popescu și „universul” vor face uneori propagandă gratuită predării istoriei, geografiei sau limbii române în Transilvania, de către profesori români și nu maghiari, sau vor susține publicarea unor lucrări pe teme naționale la Tipografia ziarului „Universul” (ex.: Vasile Scurtu – „Problema națională la granița de Vest”). Acestor inițiative li se vor adăuga articole ce nu mai reprezentau o noutate, semnate de Stelian Popescu însuși, și al căror titlu este

⁹ Cf.S.Popescu, „Memorii”, pag.8

¹⁰ Cf.S.Popescu, „Predica în pustiu”, pag.12.

concludent: „Revizioniștii maghiari și pregătirea războiului” („Universul”, 13 mai 1934), „Propaganda maghiară și datoria noastră” („Universul”, 21 mai 1934) etc.

Și politica internă românească se afla în atenția lui Stelian Popescu care, prin paginile „Universului” menține trează atenția opiniei publice asupra luptelor politice interne care nu trebuiau considerate o catastrofă, în primul deceniu interbelic, ci o situație normală specifică întregii lumi după o conflagrație mondială. Din al doilea deceniu interbelic, vinovați de proasta situație a țării fiind găsiți chiar românii înșiși, oamenii politici sau persoane particulare puneau mai presus de interesul național, interesul personal. Acest aspect este surprins cu realism în diferitele sale articole. Spre exemplu, ideea restaurației nu este primită cu entuziasm de directorul „Universului”, chiar dacă și el, ca și Nechifor Crainic, realiza faptul că instituția regenței era un organism ineficient, o exemplificare a fabulei „Racul, broasca și o știucă”. Îl va accepta însă pe Carol al II-lea ca pe un rău necesar, ultima și singura variantă posibilă în momentul respectiv, sperând însă într-o îndreptare a acestuia și îndepărtarea de Elena Lupescu. Ziarul nu va primi cu entuziasm momentul restaurației, iar directorul său nu se va grăbi să meargă în audiență la noul rege decât atunci când va avea un motiv întemeiat – dezvelirea statuii lui Take Ionescu (vara 1930)¹¹. Era aici, poate, efectul opiniei personale a lui Stelian Popescu, referitoare la Carol al II-lea dar și reținerea fostului ministru de justiție Stelian Popescu, cel care autentificase testamentul regelui Ferdinand, prin care principele Carol era dezmoștenit. Stelian Popescu își justifică, în fața opiniei publice, poziția, prin articolul „Atitudinea noastră”, publicat în numărul din 14 iunie 1930 al „Universului”, în care sublinia: ”Niciodată n’am fost admiratori de ocazie, interesați sau de frică”.¹²

Dacă momentul restaurației îl consideră un accident nefericit care trebuia însă trecut cu vederea, în perioada următoare își va concentra atenția asupra evoluției instituției monarhice în perioada regelui Carol al II-lea. Încă din 1930, peintr-o serie de articole, aduce la cunoștința opiniei publice anumite nereguli, criticând, voalat la început, apoi din ce în ce mai direct, acțiunile camarilei regale și atitudinea regelui față de necesitatea rezolvării unor probleme stringente ale societății românești interbelice. Principalul vizat era deci Carol al II-lea în persoană, chiar dacă uneori, pentru a-i adormi bănuielile și a evita cenzura, atacurile sunt îndreptate împotriva apropiaților acestuia, membri marcanți ai camarilei regale, părând că „scuză” pe suveran de faptul că nu avea cunoștință de ilegalitățile comise de supușii săi. Prin astfel de articole publicate în diferite numere ale „Universului” s-au remarcat: „Minciuna stă cu regele la masă” (2 noiembrie 1931), „Primiejdia curtenilor” (10 decembrie 1931), „A început” (6 februarie 1932), „În atenția cui trebuie” (9 aprilie 1932), „Lichelismul” (5 mai 1935), „În vremea lichelismului și a ipocriziei” (30 septembrie 1935). Prin ideile exprimate în articolele sale, Stelian Popescu va ajunge la o poziție oarecum asemănătoare cu cea a monarhului în problema guvernării – necesitatea consolidării instituției monarhice, fiecare urmărind, însă, o altă finalitate – o viață politică democratică prin consolidarea câtorva partide politice și existența unui monarh capabil, gen Carol I (Stelian Popescu), respectiv – instituirea unui regim personal

¹¹ S.Popescu *Memorii*, p.142.

¹² cf.S.Popescu, *Predica în pustiu*, pag.12

autoritar, cu anularea practicilor democratice și o guvernare peste partide (Carol al II-lea). Este de observat că și unul și celălalt consideră că monarhului îi revine responsabilitatea redresării țării, Stelian Popescu argumentându-și poziția prin evidențierea ineficienței guvernelor anterioare și prin faptul că :”partidele politice, pierzându-și sensul și idealul se mai gândesc prea puțin la interesul general.”¹³

Că nu este pe aceeași poziție cu regele privind măsurile necesare redresării vieții politice românești, o dovedesc și alte articole prin care monarhul este acuzat aproape direct de nerespectarea Constituției prin perpetuarea stării de asediu și a cenzurii. Adrese directe la persoana monarhului fac articolele „Risipitorii” și „Aviația. Trădare sau incapacitate” din numerele de pe 6 iunie 1934, respectiv 26 noiembrie 1935, ale „Universului”, prin care sunt aduse acuze directe referitoare la vina regelui pentru proasta înarmare a României sau chiar referitoare la deturnări de fonduri de la timbrul de aviație. Stelian Popescu vede înarmarea ca pe o necesitate, deoarece constată cu amărăciune dezinteresul Occidentului, al Angliei și Franței îndeosebi, pentru România și ineficiența Societății Națiunilor, ajungând la concluzia că nu trebuie „să ne îmbătăm cu frazele goale ale Academiei de vorbe de la Geneva.”¹⁴

Perioada 1936-1937, ce precede noile alegeri electorale, este și perioada în care Stelian Popescu, de pe poziția omului politic și a ziaristului naționalist, militează , uneori deschis, în paginile „Universului”, pentru sprijinirea mișcării legionare văzute ca soluție pentru „victoria finală a românismului.”¹⁵ Considera că dizolvarea Gărzii de Fier fusese o greșeală și că autoritățile erau prea dure cu acești tineri care reprezentau, după opinia sa, salvarea României. În sprijinul lor se va pronunța în articole ca: „A doua dezrobire” („Universul”, 16 august, a936), „Se caută țapi ispășitori” („Universul”, 18 martie 1937), „Să nu ne jucăm cu focul”(„Universul, 17 aprilie 1937), articole publicate în preajma alegerilor din noiembrie 1937. Nu acceptă, însă, așa cum nu acceptase nici în 1927, excesele acestora, ci îi vedea doar ca pe o variantă în procesul de stabilizare a vieții politice românești deoarece considera că: „Parlamentul a ajuns o arenă unde publicul se duce în număr din ce în ce mai mare, spre a asista la ocările cele mai josnice și la pugilat, ca la box.”¹⁶ Alegerile nu vor aduce, însă, succesul scontat de tabăra naționalistă, iar constituirea guvernului Goga nu va fi decât o mare „surprindere și dezamăgire”, așa cum sublinia Stelian Popescu în umărul din 14 ianuarie 1938 al „Universului” – un guvern ineficient într-o perioadă în care se prefigura declanșarea celui de-al doilea război mondial.

Noua situație internă și internațională îl va determina pe ziaristul Stelian Popescu să considere că, pentru România, rămasă singură și amenințată de vecini cu tendințe revizioniste, cea mai bună soluție era apropierea de Germania și Italia. Apropierea aceasta urma să aibă loc treptat; într-o primă fază, România ar fi trebuit să preia modelul de organizare economică al acestora, pentru a ajunge la stabilitate internă. De pe această poziție, Stelian Popescu va deveni chiar promotorul ideii de dictatură, în noul context

¹³ cf. *ibidem*, pag.102.

¹⁴ *Ibidem*, p.108.

¹⁵ *Ibidem*, p.219

¹⁶ *Ibidem*, p.195

internațional, argumentându-și astfel punctul de vedere: „Pe mine nu mă înspăimântă, pentru că eu am văzut și văd în ea nu suprimarea libertății firești a unui popor, ci promovarea autorității statului care, conștient de rolul său, să exercite o guvernare cinstită prin cei mai pricepuți fii ai săi.”¹⁷ În acest context, după opinia sa, statul ar fi trebuit să urmeze două căi pentru obținerea stabilității economice și politice dorite – cea de îndrumător și cea activă, de intervenție în procesul economic. Că regele Carol al II-lea nu ar fi avut succes, Stelian Popescu argumenta prin faptul că acesta urmărea mai mult propria îmbogățire, decât rezolvarea situației dificile a României din vara anului 1940.

Situația internațională tensionată impunea astfel, după opinia „Universului”, deținerea puterii în România de către o mână forte, indentificată în persoana generalului Ion Antonescu, pe care îl prezintă în termeni elogioși, în articolul „Iată-l” („Universul”, 4 septembrie 1940), unde este prezentat ca omul providențial, venit să salveze România de un rege incapabil al cărui rechizitoriu aspru este făcut în articolul de fond din numărul de pe 6 septembrie 1940 al „Universului”, intitulat „A abdicat!”. Aproximarea lui Stelian Popescu de Antonescu este de scurtă durată deoarece, la începutul anului 1941, prin atitudinea generalului, Stelian Popescu se consideră nedreptățit și se va îndepărta definitiv de linia acestuia ajungând ca, în anul 1943, să fie tentat chiar să închidă ziarul pe care-l direcționa de peste două decenii, considerând că acesta nu-și va putea îndeplini misiunea de a informa publicul, din cauza cenzurii de război. Va renunța la această idee, în urma insistențelor lui I. Maniu și D. Brătianu dar, considerând că este privat de exprimarea opiniei, își va da personal demisia, conducerea ziarului fiind preluată de ginerele său, Ion Lugojanu, cel care va ocupa funcția de director al „Unviersului” până în mai –iunie 1945.

Anul 1945 aducea cu el și primele procese politice din istoria României postbelice: martie-mai 1945 procesul primilor criminali de război, în frunte cu N. Macici, urmat la sfârșitul lunii mai de procesul ziariștilor „vinovați de dezastrul țării”¹⁸. Printre aceștia, alături de nume celebre ale presei românești interbelice, se numără și cel al lui Stelian Popescu, prezentat ca un colaboraționist în primul război mondial, antinațional, criminal de război, vinovat de dezastrul țării, acuze care nu erau decât în mică măsură niște routăți, ci reprezentau o reluare a celor din presa de stânga din perioada interbelică. Pe baza acestora, Stelian Popescu va fi condamnat, în lipsă, la detenție pe viață, confiscarea averii și degradare civilă. Pronunțarea sentinței îl va găsi pe acesta în Elveția, unde se refugiase din 1944 și unde va rămâne până în 1948, pentru ca de acolo să se stabilească în Spania, până la sfârșitul vieții (1954). Sfârșitul în exil era o soartă nemeritată pentru cel care, o viață, militase, prin paginile „Universului”, pentru menținerea vie a ideii de patrie, merit recunoscut atât de contemporani cât și de urmași. Stau mărturie, în acest sens, adeziunile, scrisorile de felicitare, manifestele adresate acestuia cu ocazia sărbătoririi, la Arene Romane, a 30 de ani de la preluarea conducerii „Universului” (11 octombrie 1936). Ele nu au reprezentat opiniile unor necunoscuți, ci ale elitei intelectualității românești interbelice: patriarhul M. Cristea, Al. Lapedatu, președintele Academiei Române,

¹⁷ *Ibidem*, p.308.

¹⁸ *Idem*, *Memorii*, p.21.

Ghe.Țițeica, I.Maniu, N.Crainic și alții. Urmașii l-au cunoscut mai puțin, din pricina cenzurii comuniste, dar a rămas în amintirea opiniei publice, sau cel puțin a celor din comuna sa natală, prin edificiile ridicate aici cu aportul său și care dăinuie și în prezent: clădirea dispensarului, cea a primăriei, a școlii generale, biserica satului sau casa sa natală, devenită casă memorială.

BIBLIOGRAFIE

*** „Universul”, an 50, nr.147-150, 3-5 iunie 1933

*** „*Conclușiuni în procesul de sequestrul judiciar intentat doamnei Teodora N.Dumitrescu Câmpina de Virgil Dărăscu și Stelian Popescu*”, București, Tipografia ziarului „Curierul judiciar” 1915.

Nicolae Iorga – *Istoria presei românești*, București, Atelierele Societății Anonime „Adevărul”, 1922

Popescu, Stelian – *Predica în pustiu*, București, ed.ziarului *Unversul*, 1941

– *Memorii*, București, ed.Majandahonda, 1994

– *Amintiri*, București, ed.Albatros, 2000.

A Man of Law, A Political Man and A Journalist: Stelian Popescu

SUMMARY

Stelian Popescu was born on February 19th, 1873 in the Prahova district. Refusing to follow a career as a priest, like his father, he chose to study law. The article presents the steps he took in his career and life, as the owner of one of the most important newspapers in Bucharest, the „Universul”, and as a Minister of Law.